

STORE FLISER

I prinsippet skal fliser i veldig store størrelser legges som alle andre fliser. Eller, nesten. For **det er en håndfull ting du skal vite før du begynner å jobbe med kjempefliser.** Lærer du deg dem, kommer du deg trygt i mål.

De er utrolig populære, de overdimensjonerte flisene. I stedet for mange små fliser som er satt sammen med mange fuger, får du store flater som bare brytes av noen få fuger. Men du betaler for det, både i innkjøp og i arbeidstimer, for når størrelsen på flisene øker, øker også utfordringene med å legge dem.

Når flisene blir større enn 60 x 60 cm, blir de vanskeligere å håndtere, både fordi de blir tyngre og fordi de blir vanskelige å bakse med. Samtidig skal det bare noen få ujevnheter i det ene hjørnet til for at en stor flis kan vippe flere millimeter opp i det motsatte hjørnet en meter eller mer unna, med fare for at flisgulvet blir ujevnt.

I tillegg kommer risikoen for at det dannes luftporer i limet under flisene, og ikke minst jobben med å skjære til de store flisene. Men alt dette er utfordringer som kan overvinnnes, og med flid og nøyaktighet kommer du deg trygt i mål. □

VELG EN SPARKEL MED STORE TENNER

Store fliser krever også større verktøy, inkludert en tannsparkel med store tenner.

Flistykkelser på 7 mm eller mer		
Flisens kantlengde	Tannstørrelse på underlag	På flisens bakside
400-600 mm	8 x 8 – 10 x 10 mm	–
600-1200 mm	10 x 10 – 10 x 20 mm	Tynt lag med glatt sparkel
1200-3000 mm	12 x 12 – 10 x 20 mm	4 x 4 mm

Noen produsenter lager spesiallim for store fliser, mens andre anbefaler det samme limet som for mindre fliser. Forskjellen er neppe stor.

Med flisløfteren slipper du tunge og ubekvemme løft av store fliser.

De store flisene (fra 80 cm og oppover) kan fort veie mellom 15 og 50 kilo stykket.

En liten tannsparkel duger ikke her. Sparkelen må passe til flisens størrelse.

Gjør Det Selv

VANSKELIGHETSGRAD

Å legge store fliser er ikke en oppgave for nybegynnere. Hvis det kreves mye skjæring, øker vanskelighetsgraden.

LETT

VANSKELIG

TIDSFORBRUK

Det kommer helt an på størrelsen på rommet og flisene, men husk de lange tørketidene.

PRIS

Fra cirka 2000 kroner per m².

MATERIALER

- Evt. gulvnivelleringsmasse
- Primer
- Flislim
- Fliser
- Fugemasse

SPESIALVERKTØY

- Fliskutter
- Flisløfter
- Flisvibrator
- Stor tannsparkel

Forberedelse og flislegging

Store fliser krever en helt plan overflate. Hvis du har støpt et nytt gulv, må betongen være helt herdet. Utålmodighet kan føre til skjeve, løse eller vippende fliser.

1. Ujevnheter må jevnes ut. Med en golvavrettingsmasse kan du jevne ut eventuelle fordypninger. Hvis du har toppe, sliper du dem ned.

2. Toleransene er små. Når du legger et to meter langt vater på gulvet, skal det ikke være mer enn 2 millimeter luft under vateret noe sted. Dette er et strengere krav enn for små fliser.

3. Prime hele gulvet før du påfører flislim. Primeren hindrer betongen i å suge alt vannet ut av limet før det kan feste flisene ordentlig. La primeren tørke.

4. Påfør flislimet på ett felt om gangen. Bruk en stor tannsparkel beregnet for store fliser, og påfør limet slik at det dekker litt mer enn én flis. Vær nøye med å lage jevne striper ved å holde sparkelen i samme vinkel.

5. Påfør lim på baksiden av flisen. Her bruker vi ikke klips eller kiler, og limet kan påføres i et jevnt lag på ca. én millimeter med den glatte siden av sparkelen.

6. Legg flisen på plass. Når den er riktig justert i forhold til de andre flisene, banker eller vibrerer du den på plass. Bruk et langt vater for å kontrollere at alle flisene ligger helt i plan.

5

STRIPER ELLER EI

For å sikre god vedheft av de store flisene må det påføres lim både på gulvet og på baksiden av flisen. På flisen kan limet påføres i et jevnt lag (kalt buttering-floating-metoden).

Men du kan også trekke gjennom limet med tannsparkelen. Hvis du bruker flisklips, kan dette være et krav fra produsenten. Husk i så fall at stripene må følge hverandre i begge lagene. De skal med andre ord ikke krysse hverandre!

6

FLISLIM

Det finnes et hav av ulike typer flislim på markedet. Hver produsent har vanligvis et bredt utvalg, og hvert lim har sine egne spesifikke egenskaper.

Gå inn på produsentenes nettsider og velg først og fremst et flislim som passer til størrelsen på flisene du ønsker å legge. Vi anbefaler et fleksibelt lim som tåler litt bevegelser i gulvet.

FLISLØFTER

Fliser opp til en viss vekt kan løftes med sugekopper i hendene, men hvis du skal legge mange eller veldig store fliser, er det slitsomt for rygg og skuldre. Lei deg en flisløfter som denne og spar deg selv for mange tunge og ubekvemme løft.

Tilskjæring av store fliser

En av de største utfordringene med store fliser er tilskjæringen. Det krever en del ekstra verktøy, som du kan leie i velassorterte flisbutikkker.

1. Arbeidsbordet gir støtte. Bruk et arbeidsbord som støtter hele flisen og har en behagelig arbeidshøyde.

2. Lei en manuell risser med knekketang. Med den kan du risse flisen nøyaktig og deretter knekke den. Det krever litt øvelse for å mestre det.

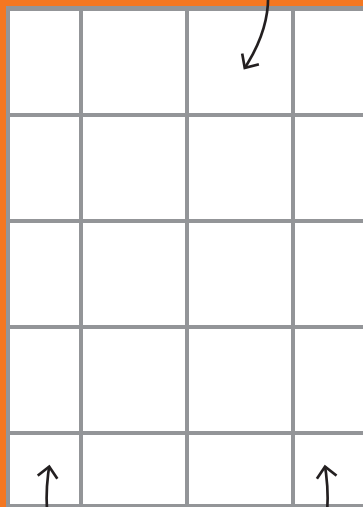
3. Lei eventuelt en egnet fliskutter. Hvis flisene er veldig tykke, kan du i stedet leie deg en fliskutter med diamantskive. Den kan skjære opptil 20 mm tykke fliser.

Unngå smale flisremser

Prøv å legge flisene slik at du har en fuge eller midten av en flis i midten av rommet, og minst 1/3 flisbredde langs veggene. Veldig smale flisremser ser ikke bra ut.

I eller mot midten ligger det alltid hele fliser.

Midten av rommet.

Skal det kuttes, så fordel de delte flisene likt i sidene. Og helst ikke smalere enn 1/3 flis.

Fuging

Fuging av store fliser foregår på samme måte som for små fliser og kan gjøres noen dager etter montering. Fugemassen må presses godt inn i fugene og vaskes etterpå. Det tar litt lenger tid for fugene å tørke på store fliser – regn med dobbelt så lang tørketid sammenlignet med små fliser.

1. Trekk fugemassen ned i fugene. Bruk et fugebrett eller et gummibrett til å trekke fugemassen godt ned i fugene slik at de fylles helt. Trekk til slutt diagonalt over fugene for å unngå at fugene uthules.

2. Rengjør med en svamp (helst på et brett som dette). Vent til fugen har stivnet litt (15-30 minutter) og ikke er helt myk på overflaten, og gni forsiktig uten å trykke. Skyll svampen ofte. Tørk av med en myk bomullsklut til slutt, for å fjerne det matte fugesløret helt.

En flisvibrator med en stor flate gjør jobben raskere.

Flisklips hjelper deg

Det finnes flere klips- eller kilesystemer for store fliser. De sørger for at alle flisene er justert slik at alle flisekanter ender på samme nivå, slik at du unngår små høydeforskjeller.

Vær oppmerksom på at et klips- eller kile-system kan kreve at du bruker en tannsparkel til limet på flisens bakside.

Klipsen settes inn mellom to fliser og klemmer dem sammen.

Klipsen skal sitte på plass til limet har herdet, og toppen kan deretter knekkes eller skrues av.

Flisvibrator

En flisvibrator vibrerer ut alle luftlommene i flislimet, slik at du unngår fliser som høres hule ut når du trækker på dem, eller i verste fall sprekker. Alternativet er mange slag med en gummihammer.

Vibratoren sender små vibrasjoner ut på flisen og ned i underlaget, og er mye mer skånsom enn slag.

Du kan være heldig å finne en verktøyutleier som har en flisvibrator til leie. Alternativt kan du finne mindre modeller som koster ned mot 1500 kroner.